

Opstaan – Liturgie voor een Paasviering

Vooraf

Hieronder vindt u suggesties voor een Paasviering aansluitend bij het Paasnummer van oecumenisch maandblad Open Deur van 2016, 'Opstaan'.

U vindt in deze suggesties dan ook citaten uit of verwijzingen naar verhalen, teksten of gedichten uit dit nummer. Wij verwijzen dan naar het paginanummer. Extra suggesties en toelichtingen staan tussen vierkante haken.

U kunt Open Deur na afloop meegeven aan de deelnemers aan de viering, zodat zij thuis nog eens kunnen nalezen wat gezegd is en des te beter het mooiste in hun hart kunnen bewaren.

Onze ervaring is dat drie kwartier tot een uur een goede lengte is voor een viering.

Als u daarvoor de techniek in huis heeft, kunt u wat afbeeldingen laten zien, zoals de mooie die ook in het nummer van Open Deur te zien zijn. Muziek (zoals een lied van Stef Bos dat gesuggereerd wordt) is via Youtube of iTunes te downloaden. Goede afspeelapparatuur blijft daarbij natuurlijk belangrijk.

Met het oog op de bescherming van de auteursrechten, kunnen we de teksten van de liederen niet in de liturgie opnemen. De bronnen zijn steeds bij de liederen vermeld (NLB = Liedboek. Zingen en bidden in huis en kerk. GvL = Gezangen voor liturgie, VLB = Verzameld Liedboek).

We wensen u veel inspiratie bij het componeren van uw eigen liturgie, passend bij de gewenste tijdsduur, en de aard en grootte van de groep.

Opstaan

Liturgie voor een Paasviering

Openingsmuziek of lied: Dit is de dag (NLB 632, GvL 429)

[Alternatieven: *U zij de glorie* (NLB 634, GVL 532), *Het pure witte licht* (Tussentijds 171)]

Als begin

Het gaat over vallen en opstaan. Over de lijdensweg van Jezus naar het kruis. Dat is een weg van vallen, overeind komen, weer vallen, gesteund worden en verder gaan. Van doodgaan en met Pasen opstaan.

Veel mensen herkennen dat vallen en opstaan in hun eigen leven. We zullen daar in deze viering bij stilstaan. Het gaat erom elkaars levenservaring te herkennen en met elkaar te delen. Dat helpt.

En wat ook helpt is, ten slotte, het verhaal van het opstaan. Ooit, zoals het Paasverhaal vertelt, op een vroege morgen. Maar ook het opstaan in dit leven. We struikelen en vallen allemaal. En dan toch weer opstaan en in beweging komen. Wie weet...

Aansteken van een of meer kaarsen

Tekst: Val-les – het verhaal van Ruth en Hazel

(pagina 6 in OD, alinea's 'Alles in de hand' en 'Oefenen')

Gebed

O God,
langzaam komen we tot stilstand
en durven we de stilte aan.
Altijd zijn we in beweging, lichamelijk, geestelijk.
En als we niet bewegen, verlangen we naar vaart,
verrassing, dingen doen, ertegenaan gaan.
Maar waar komt die onrust dan vandaan?
Missen we iets?
Luisteren we te weinig naar dat diepe verlangen in ons?
Een verlangen dat zich alleen onthult als we
stilvallen, stilstaan of stil worden.
Wat een ruimte is er,
wat een zee van mogelijkheden –
andere mensen, niet om bang van te worden,
maar om te leren vertrouwen, te oefenen in samenzijn.
Help ons allen om voorbij onszelf te kijken,
even te stoppen met van alles te willen en moeten,
en ons te laten overvallen door wat nu gebeurt -
stilte, samenzijn, je laten vallen,
in handen van een ander,
van U.
Amen.

Lied: Licht dat ons aanstoot (NLB 601, GvL 489, VLB 925)

Tekst: Wie helpt mij opstaan?

(pagina 12, de eerste helft tot 'Wie vangt me als ik val?')

gevolgd door

Lied: Oorzaak aller dingen (NLB 906: 5, 6 en 7)

[ALTERNATIEF

Tekst: Al dat vallen

(pagina 10, eerste alinea, tot 'Vallen behoort tot de weinige zekerheden die een mens heeft.')

gevolgd door

Lied: Dan nog (VLB 190)]

Tekst: Dood

(pagina 14)

Gedicht: Nulpunt – Stef Bos (pagina 14)

[Dit lied kan ook beluisterd worden –koop het nummer via iTunes, bijvoorbeeld. Dan vervalt het lied hierna].

Lied: Bron van liefde, licht en leven (NLB 793)

[Alternatief: Soms breekt uw licht (VLB 454, NLB 493)]

Bijbellezing: Lucas 9:51 en 57-60.

Toen de tijd naderde dat Jezus van de aarde zou worden weggenomen, ging hij vastberaden op weg naar Jeruzalem. (...)

Terwijl ze hun weg vervolgden, zei iemand tegen hem: 'Ik zal u volgen waarheen u ook gaat.' Jezus zei tegen hem: 'De vossen hebben holen en de vogels hebben nesten, maar de Mensenzoon kan zijn hoofd nergens te ruste leggen.' Tegen een ander zei hij: 'volg mij!' Maar deze zei: 'Heer, sta me toe eerst terug te gaan om mijn vader te begraven.' Jezus zei tegen hem: 'Laat de doden hun doden begraven, maar ga jij op weg om het koninkrijk van God te verkondigen.'

Tekst: Gaan (pagina 4, Beate Rose)

In de Bijbel lezen we steeds weer verhalen van mensen die ergens vastzitten en moeten gaan. Wegkomen uit waar het onleefbaar is, gaan naar waar ze kunnen en willen blijven. Het joodse volk viert met Pasen het vertrek van het volk uit het slavenbestaan in Egypte. Ze moesten ingaan tegen de kleefkracht van hun rotsituatie. Bij de eerste tegenslag, in de woestijn die ze moeten doorkruisen, klonken er al stemmen: we willen terug.

In de Bijbel is het vaak de stem van God die de knoop doorhakt. Daar wordt het gaan niet gemakkelijker van. Blinde gehoorzaamheid helpt je de woestijn niet door. Alleen wie zelf overtuigd is dat het goed is om te gaan, heeft kracht genoeg om tegenslagen te overwinnen. Zonder innerlijke noodzaak kom je niet ver.

In het verhaal over Jezus' leven en lijden valt op hoe vastberaden hij gaat. Juist als hij op weg is naar zijn einde. Er staat zelfs dat hij zich haast naar Jeruzalem, de plaats waar hij zal sterven. Geen getreuzel en omwegen, maar recht op zijn doel af. Wij kennen dat wel, van dingen waar je tegen opziet. 'Dan maar meteen, het moet toch, het kan maar beter achter de rug zijn.' Bij Jezus is er meer. Hij gaat vanuit een innerlijke noodzaak. Zijn lijden overkomt hem niet, het is zijn levensdoel om zijn leven te geven. Hij is geen slachtoffer, maar geeft zichzelf uit handen. Zijn leven wordt hem niet afgenomen, maar hij geeft het zelf, voor velen.

Je eigen ellende verlamt, die van anderen brengt je in beweging. Als je je raken laat.

Stilte

Lied: Dit is een morgen (NLB 216)

[Alternatief: Daglicht gaat stralen – op dezelfde melodie als bovenstaand lied (Sytze de Vries, Het liefste Lied van Overzee I, 12) of: Ontwaak, o mens (NLB 215: 1 tot en met 5) of: Sta op, een morgen ongedacht (NLB 630, GvL 518)]

Gedicht: Overdenking (*Kurt Marti*)

Jullie vragen
hoe is de opstanding der doden? Ik weet het niet.
Jullie vragen
wanneer is de opstanding der doden? Ik weet het niet.
Jullie vragen
komt er een opstanding der doden? Ik weet het niet.
Jullie vragen
komt er geen opstanding der doden? Ik weet het niet.
Ik weet alleen waarnaar jullie niet vragen: de opstanding van hen die leven.
Ik weet alleen waartoe Hij ons oproept: tot opstanding vandaag en nu.

Bijbellezing: Markus 16: 5-7

Toen ze het graf binnengingen, zagen ze rechts een in het wit geklede jongeman zitten. Ze schrokken vreselijk. Maar hij zei tegen hen: 'Wees niet bang. U zoekt Jezus, de man uit Nazaret die gekruisigd is. Hij is opgewekt uit de dood, hij is niet hier; kijk, dat is de plaats waar hij was neergelegd. Ga terug en zeg tegen zijn leerlingen en tegen Petrus: "Hij gaat jullie voor naar Galilea, daar zullen jullie hem zien, zoals hij jullie heeft gezegd."'

Tekst: Opstaan (*pagina 16-17*)

Lied: Ik sta voor u in leegte en gemis (*NLB 942, GvL 473*)
[*Alternatief: Gij zijt voorbijgegaan (NLB 607, GvL 451, VLB 462)*]

Gebed

Grote God,
Nu er veel gezegd en ook gezwegen is,
over wat we wel en niet kunnen bevatten.
en we nu nog allemaal samen zijn,
grote mensen, kleine mensen, oud of jong,
willen wij u zeggen
dat we blij zijn met het leven.
Er is zoveel om van te genieten,
er is zoveel om met elkaar te delen
en wij zijn U daar heel erg dankbaar voor.

Wij hopen en wij bidden dat wij
de mooie dingen van het leven kunnen vasthouden:
liefde, trouw, respect, toewijding, zorg en zoveel meer.
Maak ons mooi,
dat wij trouw blijven aan ons diepste zelf,
dat wij Uw liefde blijven zoeken,

dat wij niet vergeten dat ons leven niet zonder reden is.
Wij bidden U voor alle kleine en grote mensen.
Er is veel eenzaamheid,
hopeloosheid,
geen raad weten met zichzelf,
veroordeling
mensen die elkaar laten vallen,
cynisch, onverschillig.

Wij willen en hopen dat het anders gaat.
Wij vallen wel, maar we vertrouwen ook.
Wij mislukken wel, maar slagen ook.
Wij zijn op onszelf, maar ook samen.
Wij gaan dood, maar zullen ook leven.

Laat elk mens
toch mogen ontdekken
wat verliefdheid en liefde is,
wat leven en samen leven is.
zonder oordeel, afwijzing of wat ook
omlaag haalt.

En wil, o God,
ons daarom zegenen in de liefde:
in de gloed in onze ogen,
in het vuur in onze harten en handen,
in de tinteling in ons lijf.
Opdat we leren van het leven te houden
in naam van U die liefde heet.

[Eventueel kan hier het Onze Vader worden gebeden.]

Amen

Slotlied: De aarde is vervuld (NLB 650, GvL 417)

Alternatieven: Zing voor de Heer een nieuw gezang (NLB 655, GvL 564), De steppe zal bloeien (NLB 608, GvL 591, VLB 364)

Zegen (*Franciscaner zegen*)

Moge God ons zegenen met onrust
over gemakkelijke antwoorden,
halve waarheden en oppervlakkige relaties
zodat er diepgang is in onze harten.

Moge God ons zegenen met boosheid
over onrechtvaardigheid, onderdrukking
en de uitbuiting van mensen
zodat we werken voor rechtvaardigheid,
vrijheid en vrede.

Moge God ons zegenen met tranen
die we plengen voor hen die lijden door pijn,
verstoting, honger en oorlog,
zodat we handen zullen uitstrekken tot troost.

En moge God ons zegenen met zoveel dwaasheid
dat we geloven een verschil te kunnen maken
in deze wereld.
Zodat we doen waarvan anderen zeggen
dat het onmogelijk is.

Amen.

Deze liturgiesuggesties zijn samengesteld door Aart Mak, pastor van Kerk zonder Grenzen, het omroeppastoraat van Radio Bloemendaal en redactielid van *Open Deur*. Hij schreef ook de inleidende tekst en de gebeden.
De Bijbelteksten zijn afkomstig uit de Nieuwe Bijbelvertaling, NBG, 2004.
De liturgie hoort bij het paasnummer van oecumenisch maandblad *Open Deur*, maart 2016.
Losse nummers zijn te bestellen bij Boekencentrum Uitgevers,
e-mail: abonnementen@boekencentrum.nl, tel. 079-3628628.